

SVT mörkar orsaker till fler skjutningar i USA

Av: Martin Berg | Granskning | Oktober 11, 2021 | Inga kommentarer

Ett inslag i SVT handlar om hur pandemin orsakat social utsatthet som i sin tur lett till ökat våld i samhället. Men i det CNN-inslag som SVT länkar till handlar i huvudsak om det det är nedskärningar i polisens budget som är orsaken.

police

SVT publicerade på söndagen en nyhet om att antalet fall med dödligt våld i USA ökat med 30 procent mellan åren 2019 och 2020 vilket är den största enskilda ökningen på över 100 år, enligt den amerikanska nyhetskanalen CNN som SVT hänvisar till.

I inslaget konstaterar SVT:s reporter Filip Brusman att det är svårt att exakt säga vad ökningen i USA beror på men man uppger att flera experter lyfter fram pandemins effekter i form av ökad arbetslöshet och social utsatthet som en bidragande orsak:

De flesta amerikanska experterna pekar på att social utsatthet som en följd av pandemin kan vara en av orsakerna, uppger SVT:s reporter, och citerar Georges Benjamin, direktör vid yrkesorganisationen American Public Health Association:

Man kan få intrycket av att folk förlorat all hövlighet. Det samtidigt som folk måste stanna hemma, förlorar sina jobb, oroar sig för sin hälsa och har tillgång till fler vapen.

SVT:s inslag hänvisar också till hur amerikanska kriminologer ser på pandemins effekter för polisens arbete i relation till det ökande våldet:

Sjukanmälningar och social distansering ledde till färre poliser på gatorna, vilket framför allt påverkade brottsförebyggande insatser.

Vad SVT inte rapporterar är att CNN-inslaget som SVT länkar till absolut diskuterar pandemins eventuella effekter på brottsligheten men huvuddelen av inslaget består av en längre diskussion om hur den så kallade "Defund the police"-rörelsen påverkat ökningen. Den startades som en reaktion på det uppmärksammade ingripandet mot den afroamerikanska medborgaren George Floyd där en polis satt på hans rygg och kvävde honom till döds.

Som ett resultat skar flera [stora städer](#) i USA ned på de finansiella anslagen till polisen. CNN nämner till exempel staden Los Angeles som förra året skar ned polisens budget med 150 miljoner dollar men som nu ökar anslagen kraftigt som ett svar på våldsvågen. I staden Minneapolis där George Floyd dödades ökade antalet [mord](#) med 46 procent efter att staden minskat polisens anslag med 8 miljoner dollar. I CNN:s inslag refereras också till 1994-års tuffare lagstiftning mot den tidens ökande våldsspiral som bland annat innehöll större resurser till polisen. Programledaren på CNN uppger att den reformen resulterade i att det grova våldet i USA sjönk kraftigt och att det sedan dess varit på nedgång fram till förra året.

Att som SVT endast hänvisa till pandemins eventuella effekter på det ökande grova våldet och att polisens arbete påverkats av "sjukanmälningar" och "social distansering" utan att nämna polisens avfinansiering i flera amerikanska storstäder ger inte publiken hela bilden av varför USA just nu upplever en extrem våldsvåg.

Enligt Fredrik Kärrholm som är utbildad polis och kriminolog, samt numera också riksdagskandidat för moderaterna, finns det studier som visar att brottsligheten kan öka om minskade resurser till polisen leder till färre poliser på gatorna. Han nämner också "the broken window theory" som utgår från ett noll-toleransperspektiv där polisen inte accepterar mindre brott som till exempel krossade skyltfönster, nedskräpning etc. Tanken är att polisens attityd av noll-tolerans skapar större respekt för lag och ordning som i sin tur pressar ned den grövre brottsligheten.

– Det som hände 2020 var motsatsen till den teorin. Vi såg stor social turbulens och en till synes minskad respekt för lag och ordning. I samband med demonstrationerna skedde omfattande skadegörelse och mycket våld. Det fanns även områden i amerikanska storstäder som utropades till autonoma. Vid sidan av ekonomi och arbetslöshet tror jag att detta, samt att flera amerikanska städer minskade resurserna till polisen, delvis kan förklara ökningen av brottslighet och även grövre brottslighet, bland annat mord.

SVT ställer också frågan om pandemin kan vara en orsak till ökningen av det svenska dödliga gängvåldet och intervjuar kriminologen Ardavan Khoshnood. Han konstaterar att det inte finns någon forskning som visar att pandemin skulle ha resulterat i flera skjutningar, men han menar att våldet kan öka på sikt i Sverige om den ökande arbetslösheten som orsakats av pandemin gör det lättare för gängen att rekrytera nya medlemmar.

Även en [artikel](#) i tidningen Svenska Dagbladet tar upp den våldsvåg som sveper över USA. I den anges också pandemin vara den huvudsakliga orsaken till det ökande våldet:

Pandemin och dess konsekvenser med restriktioner uppges ligga bakom den ökade mordfrekvensen. Hemmasittande, ökad arbetslöshet, stängda arbetsplatser och skolor antas av bedömare ha ökat stress och oro hos människor, speciellt i socioekonomiska svaga områden.

I en [analys](#) i samma tidning presenteras en bredare beskrivning av orsakerna till det ökande våldet i USA. Här redogör SvD för hur den amerikanska vänstern främst lyfter fram ekonomiska och sociala orsaker som en förklaring:

Den ena handlar om pandemin och om de ökade ekonomiska och sociala spänningar som utlöstes av restriktionerna. Det är en förklaring som Demokraterna och den amerikanska vänstern föredrar.

Men i analysen redogörs också för argument som förs fram av den amerikanska högern:

De följande Black Lives Matter-protesterna ledde bland annat till stora upplopp, som vissa menar kan ha bidragit till mordvågen genom att de hindrade polisen från att göra sitt vanliga jobb.

Martin Berg

Mediegranskare

#Filip Brusman, #Göran Eriksson, #Jan Majlard, CNN, SVT